

पत्रिका सं.] वैशाख शके १८९६ [अंक २२६]

वृत्तिनीदृश्यात् प्रथमवितरकम् । पद्यश्रीवचनमद्विधम् ।



श्रुतमपि प्रथमं संगीतरेखा । प्रकृतिः सखायैव तरेण लोका ।
श्री शंकराचार्यः

संपादकः— लक्ष्मण शंकरा मराठनी ।

प्रकाशकः— रामचंद्र आण्णराम त्र्यंबक ।

श्री साधुजीव्य अर्चा के अंगुष्ठ मंद मंदि, श्री साधुजीव्य ।

अनुक्रमणिका.

महाराजांचे अनुभव
स्फुट विषय
श्री साईसच्चरित

२८६

चुकीची तुरुस्ती चालू अंकांत श्रीसाईसक्यगितचे अनुक्रम नंबर २०९-२४४ असे पडले जाहेत. त्या ठिकाणी २०९-२०४ असे पाहिजेत.

मासिकाच्या वर्गणीदारांस विनंति.

हे मासिक सुरु करण्यांत याच्या चालकांचा हेतू याची रुप खर्च वेच भागून राहिलेले उत्पन्न श्रीसाईबाबांच्या एकाद्रे फंडास जमा असा असल्यामुळे प्रत्येक वर्गणीदाराने मनात आणल्यास आपापल्या भागून निदान एक तरी वर्गणीदार मिळविण्याचे श्रेय घेतल्यास एक कितीतरी मदत केल्यासारखे होणार आहे. शिवाय अशा रितीने मदत व त्याने श्रीसाईसमर्थांची पर्यायाने सेवा केल्यासारखे होणार आहे.

आणखी विनंती.

आतां या मासिकाचे दुमरे साद सुरु झाले आहे. आतां या मासिकाची वर्गणी म्हणजे रक्कम रु. ३०६ वर्गणीदार मनीषा देणें केल्यास एक वर्षा आता आहे. वेळोवेळाचा धर्क हाती पडेपर्यंत अशाच प्रकारे हा मासिक होणार नाही. त्यामुळे आपणां जाणू २०८ नें २०९ पर्यंत आपण वचत.

श्री साईबाबांच्या सेवांकरिता आहिले ही आतां आपणां मासिकाच्या माध्यमातून आपली सेवा देण्याची वेळ आता आहे.

नशकसि नारायण रावेंत जाके नारायण रावेंत कोविंद बाळराव
 असून ते दोन वेदांचे वारसाण जावपी वेदान्त दर्शन घेऊन गेले होते.
 त्यांच्या समाधिदेखी समाधिदेखी दर्शनास वेदांच्या योग त्यांचा तीन वर्षांत
 होवून्ना. अर्थात् त्यांनी तेव्हाच्या अवर्षांत समाधि पाहिली नव्हती.
 समाधि झाल्यानंतर सुमारे एक वर्षांत ते अत्यंत अजारी पडले. कांहीं दिवस
 जारीपणाचे गेल्यानर नारायणराव अत्यंत त्रस्त झाले असतांना बाबांनी त्यांना
 जांत दर्शन दिलें तें असे. बाबा एका भुयारांतून बाहेर निघून नारायणरावां-
 ळ आले व म्हणाले "काळजी करूं नको. उद्यापासून तुला उतार पडेल
 आठ दिवसांत तूं चांगला बरा होशील." आणि खरोखर तसे घडून आले.
 ज्या दिवसापासून त्यांची प्रकृति सुधारू लागली व आठ दिवसांत ते बरे
 झाले. यानंतर सुमारे दोन वर्षांनी त्यांना समाधिदर्शनाचा योग आला. समा-
 धीपार्शी येतांच वरील स्वप्न आठवून नारायणरावांना गहिबर आला व नंतर
 व ज्ञांत येऊन वरील हकीगत त्यांनी मला सांगितली. सांगतांना सुदां त्यांचे
 दोळ्यांतून अश्रू येत होते.

हे नारायणराव पुर्वी रा. रामचंद्र नामन मोडक याजजवळ नोकरीस
 होते व मोडक बाबांचे भक्त असल्यामुळे नारायणरावांना बाबांची भक्ति
 लागली. एकादां नारायणरावांच्या एका स्निहाला विंचू चावला. तेन्हा बाबांची
 उदी त्यांचे जवळ नव्हती पण त्यांनी बाबांच्या तंसत्रिीपुढे जवळ असणाऱ्या
 उदकतीची राख घेतली व ती विंचू चावलेल्या जानेवर ल्यावली. लगेच घटना
 दि झाल्या.

नारायणराव आपल्या मातोश्रींस घेऊन बाबांच्या समाधीच्या कांहीं
 दिवसांपूर्वी दर्शनास आले होते तेन्हा बाबांनी त्यांच्या आईस सांगितले,
 "आतां आपल्याला नोकरी करावयाची नाही. आपण मंदा करूं" यावेळस

दारायणराव नोकर होते पण लवकरच त्यांची
नाशकास आनंदाश्रम या नांवाचे भोजन वसतिगृह
चालू आहे.

(१०४)

एके रात्री महाराज दादा केळकर यांस म्हणाळे "हा वझे नुसता एक
अध्याय वाचतो मी त्याला म्हणतो रात्रभर पोथी वाचवी ते
वझ्यांनी ऐकले तेव्हा त्यांनी महाराजांना विचारले, "रात्रभर पोथी वाचवी
जाऊ का?" महाराज म्हणाळे 'होय' त्या दिवसापासून त्यांनी तसा क्रम सुरू
केला. त्याप्रमाणे रात्रभर म्हणजे रात्रीचे दहा वाजल्यापासून तो साडे चार पा
वाजेपर्यंत तो पोथी वाचू लागला. अर्थात् रात्रभर जागरण होत असे, पण
त्यापासून त्याला याक्किचितही शीप झाला नाही. ही महाराजांची कृपा.

(१०५)

डा. डी. एन. गुणे, स्टेट सर्जन, पना स्टेट, यांनी काही रोम्यांना
उपाय धकल्यावर श्रिसमर्थ साईबाबांची उदी देऊन पाहिली व त्यामुळे त्या
त्या, रोम्यांना गुण आल्याची हकीगत त्यांनी आमचेकडे पाठविली आहे.

१. एका १६ वर्षांचे मुलीस १७/१२ दिवस रोज सकाच्या उरळ
होत असत. सर्न इलाज करून पाहिले. सिव्हील सर्जनाने मुलीस नदी
रायसून लीपस दिले, परंतु गुण आला नाही. दोन दोन वेळा
दिवस रोज त्या मुलीने सोप्या पानांस उनी पावसाच्या कालाचे
दिवस रोज इतना विजापासून तिचे मुळीस निरुपद्रव्य व सुख
प्राप्त झाले.

पुष्पप्रसे... प्रकाश के, परंतु गुण...
... श्रीसाईमहाराजांची माहिती दिली व त्यांचा
... उदी मुळांना लाविली व
... होऊन मुले बरी झाली.

३. एका १४ वर्षांचे मुळस प्लूरसी (Pleurisy) होऊन फार वास
... होतो. प्रची माणसे निराश होऊन बसली. डॉक्टरा इलाज चालू होते
... त्या मुळाचे बडिळांनी भक्तीने डॉक्टराकडून उदी
... मुळास लाविली. दुसरे दिवसापासून मुळाचा
... वाटू लागले व एका आठवड्यांत निव्वळ उदीने तो उत्तम बरा झाला.

... किंवा त्यांच्या कुटुंबापैकी शिडीस कोणीही आलेले नाही.
... नाशिक येथील ब्रह्मीभूत गोपाळदास महाराज यांना आपले गुरु
... साईमहाराजांचो माहिती त्यांना त्यांच्या सासऱ्याकडून मिळाली
... घरांत महाराजांची तस-
... आहे. सत्पुरुषांचे एकमेकांकडे गुप्त संदेश कसे जातात याचे
... गोपाळदास महाराजासंबंधी एक उदाहरण डॉ. गुणें यांचे श्वशुरांचे पहाण्यांत
... डॉक्टरांचे श्वशुर एकदा शिडीस जातांना वाटेत नाशिकास काही
... उतरणार होते. त्यांचे जवळ डॉक्टरांनी पांच रुपये देऊन
... महाराजांना देण्यास सांगितले. त्याप्रमाणे नाशकास
... श्वशुर ते रुपये घेऊन पंचवटीत श्रीरामचंद्रांचे देऊळांत
... गोपाळदास महाराजांकडे गेले. संध्याकाळी ६ वाजतां
... जाण्याकरितां निवणार होते. देऊळांत जाऊन पाहतात तों
... गोपाळदास महाराज ओसरीच्या मध्यभागी बसले असून दोन्ही बाजू
... जेवणास बसल्या होत्या. महाराजांपुढे
... मोठी शेंगडी असून त्यावर एका मोठ्या कडईत काही पदार्थ होता
... तो महाराज जेवणारांना वाढवीत होते. संपन्न पदाण्यास बडिळांनी गर्दीही
... होती. डॉक्टरांचे श्वशुर, हा प्रकार पाहून महाराजांपर्यंत दाद पोहोचून

त्यांना पांच रुपये देण्यासबंधे निराश झाले. त्यांना देण्यास तयार नसल्याने निराश जाण्याकरिता निघाव्याचे होते. तेव्हा अर्धीक यांच्यासह त्यांना समजून रुपये न देतां परत फिरण्याचे त्यांच्या मुतांत आले. परंतु दास महाराजांनी लांबून हाताने खूण करून त्यांस बोळाविले. प्रत्यक्ष बोळावतात तेव्हा मंडळीनी लगेच वाट दिली. ते महाराजांजवळ पोहोचल्यावर महाराजांनी हात पुढे करून "जव" म्हणून उद्गार काढला. त्यांनी लगेच पांच रुपये हातावर ठेवले. "एक, दो, तीन चार, पांच," असे रुपये मोजून महाराज म्हणाले "पाया" नंतर समोरील काढईतील शिरा एक मूटभर प्रसाद म्हणून दिला व त्यांना सांगितले की "जल्दी मागो, नाही तो गाडी चूक जायगी." हा सर्व प्रकार एक पांच मिनिटांत आटपून डॉक्टरांचे खशुर जाडे पडले व खल्लसप्रमाणे शिडीस गेले. तेथे समर्थानी त्यांना या गोष्टीची ओळख दिली व झालेला सर्व प्रकार आपल्याला माहित आहे असे दशाविले.

(१०६)

यंदा रामनवमीच्या उत्सवाकरिता शिडीस आलेल्या मंडळीत दासगणु महाराजांचे परिवारांत मोगलाईतील मुरवेडचे रहिवासी रा. रा. बाबा रामचंद्र पतेवार आपले कुटुंब सौ. कृष्णाबाई यांच्यासह आले होते. रा. पतेवार हे नेहमी शिडीस येणाऱ्या महाराजांच्या मत्त मंडळी पैकी आहेत. उत्सव सुमार्ति झाल्यावर बाबा, सौ. कृष्णाबाई व रा. दामुअण्णा (दासगणु महाराजांचे शिष्य) असे त्रिवर्ग शिडीतून मुरवईस येण्याकरिता निघाले व मननाडास पहटे. तीन वाजतांच्या पंजेवर गाडीत बसले. ही गाडी दुसरे दिवशी ११ वाजता ठाण्याचे स्टेशनवर आली. खारखीत उन्हामुळे सौ. कृष्णाबाईंना पार तहान लागली. व ठाण्यास गाडी काढी वेळ उभी रहाते म्हणून त्या जळावर पाणी पिण्याकरिता माडे घेऊन गाडीतून खाली उतरल्या. ही सर्व मंडळी गाडीत ताराच्या डब्यांत बसलेली होती. व स्टेशनचा जळ पुढच्या वाजल्या एन्जिनकडे होता. त्यामुळे वाई तिक मोक्याला जाऊन पार भरी बसल्यामुळे सौ. कृष्णाबाईंवर लगेच पंजे उतरा

वेळ झाला वर परत आल्या नाहीत म्हणून बाबांनी
 त्यांनी उत्तरे व गेल्यावेळे नवे गाडी घुडण्याची वेळ होत आली,
 मंडळीपरत आली नाहीत म्हणून दामुअण्णाही खाली उतरून नडाकडे
 जाण्यास निघाले. ते नळापरत पोहोचण्यापूर्वीच गाडीने शिटी पुढेली त्या-
 मंडळी त्यांनी दोघांना लमकर मिळेल त्या इच्यांत चढा म्हणून खोरडून
 सांगितले व स्वतः आपणही दुसऱ्यात एका इच्यांत चढले. गाडी चालण्यास
 सुरुवात झाली व गाडी चालू असताना घाईने एका इच्यांत बाबा चढले व
 उत्तर पुढे आलेल्या इच्यांत बाई चढू लागल्या परंतु हातांत तांच्या व
 गाडीला साधारण वेग मिळालेला होता त्यामुळे बाई चढण्याचा प्रयत्न
 करित असता त्यांच्या पाय निसटून त्या फ्लॅटफॉर्मच्या व गाडीच्या मध्ये
 पडल्या मंडळी इच्यांत शिरली किंवा नाही हे एका बाजूने दामुअण्णा
 पाहत होते व दुसऱ्या बाजूने बाई गाडीत चढल्या की नाही हे बाबा
 पाहत होते. दोघांनी बाई गाडीखाली पडलेली पाहून फ्लॅटफॉर्मवर उड्या
 टाकल्या. बाई पडली, बाई पडली म्हणून हाकाहाक झाली. गाडी थांब-
 विण्यास खाल बावटा दाखविण्यांत आला. बाबा व दामुअण्णा
 गाडीच्या तोंडचे पाणी पळाले व कोठेंतरी छिन विछिन झालेला बाईचा देह
 दिसत नाही अशी त्यांना धास्ती वाटली. गाडी थांबली व मंडळी गाडीखाली
 पाहण्यासाठी इतक्यांत फ्लॅटफॉर्मच्या व इच्याच्या मधल्या जागेत सौ. कृष्णा-
 रावच्या इराहिलेल्या दिसल्या दामुअण्णांनी घाबरत जाऊन त्यांना वर
 चढण्यास हात दिला. साहजीकच मंडळीची गर्दी झाली, व कोठे लागले ?
 काय लागले ? वगैरे प्रश्न होऊ लागले. बाई मुळीच घाबरलेल्या दिसल्या
 नाहीत. उलट शांतपणे त्यांनी सांगितले " नळा काही लागले नाही, गाडीत
 बस " सर्वजण गाडीत बसल्यावर बाईंनी सांगितले की पाय निसटून पडल्या-
 बरोबर पुढे काय होणार हे त्यांना कळून चुकले व त्यांनी साहजीकच श्री.
 साहेबाबाबांच्या घांवा केला. लगेच श्रीसाई महाराज तेथे प्रगट झाले व त्यांनी
 बाईंना फ्लॅटफॉर्मच्या खालच्या पोकर्वीन हातांनी लोटले व आपण नळा
 गाडीले. त्यांच्या पुढून ५१७ गाडीचे ठके गेल्यावर गाडी उभो राहिला. महा-

राजांना प्रत्यक्ष पाहिल्यावर बाईची भीति पार उडून गेली. तिच्या पांढऱ्याक
त्या उडून प्लेटफॉर्मवर चढेपर्यंत त्यांना महाराजांची प्रत्यक्ष भूति दिसायी
दिसत होती. ती, कृष्णाबाईंना फक्त हाताच्या कोपराजवळ याड्यांवरून
ठळें या शिवाय कांहीं लागले नाही. महाराज सध्या देहवारी नाहीत. तुम्ही
आपल्या भक्तांकडे त्यांचे पूर्ण लक्ष असतें; व संकटकाळीं भक्तांकरितां प्रगट
होऊन त्यांचे रक्षण करून कस्तात याचें हें उत्कृष्ट उदाहरण आहे. महाराजांवर
पूर्ण निष्ठा ठेवल्यास कोणाची भक्तीही असा अनुभव मिळू शकतो.

(१०७)

बाळाजी पाटील नेवासकर या नांवाचे महाराजांचे एक परम भक्त होते.
महाराजांचा जाण्यावेळ्याचा रस्ता व लेंडी स्वतः झाडण्याचा परिपाठ पहि-
ल्यांदा नेवासकरांनीच पाडला. त्यानंतर राधाकृष्णाच्या आईनी तो चाळू
ठेवला व त्यांच्या पश्चात् अवदुलभाईनी चाळू ठेवला आहे. नेवासकरांचे
शेतांत जें धान्य पिके तें सबब धान्य महाराजांपुढें आणून ठेवावयाचें व
त्यापैकी महाराज जेवढे देतील तेवढेंच घरी न्यावयाचें अशी त्यांची वद्विवाट
होती. पाणी सुद्धा महाराजांनी पिऊन राहिले असेल ते, किंवा हातपाय
तोंड धुवून अथवा सांघोळ करून राहिले असेल ते अथवा हात पाय धुतांना
किंवा सांघोळ करतांना जें मोरीवाटे बाहेर जाईल तेंच स्वतःला प्यायला
व्यावयाचें असा त्यांचा नियम होता. ते कांहीं वर्षांपूर्वी वारले, पण लहान
त्यांच्या मुलांकडून धान्य महाराजांकडे घेतें व त्यांच्याकडून आलेल्या जोधल्यांनी
माकर दिवसांतून चारवेळा महाराजांकडे अखेरपर्यंत जात असे. त्यांची आई
हयात आहे. एकदां नेवासकरांचें श्रद्धे होतें त्या दिवशी अवदमासपेशी तिथार
लाजे जेवावयाला आले. पाटीलजी बायको वावरली व तिने आपल्या सारा
बाईंवर जें अन्नचर सांगितलें, त्या बाईने याकित्त न घाबरतां मुहारा
जांनी घेतलें सर्व अन्नचर भांड्यात घातला व भांड्यावर तोंड घातला.

तेव्हा सांगितलें अन्नचर घेतलें व मुहाराज द्यालें तसें घेतलें व
जें अन्नचर घेतलें अन्नचर घेतलें व मुहाराज द्यालें तसें घेतलें.

विश्व जाही जाणवली करून नको. सुनेने सासूचे हांगण्याकडे कुठे व
 महाराजांनी कोणी खरोखरच लज राखली. समक्याचे यथासिद्ध विचार
 ठेक्या मज्जतले. ही हकीगत त्या सासूबाईंनी म्हणजे वाळणी पाटल्याचे
 मूढाने सांगितले.

(१०८)

एकदा नानासाहेब निमोणकरांचे कुटुंबास वेळापुरास मुल्गा आजारी
 होता त्याला भेटावणीला जायचे होते व त्याप्रमाणे महाराजांची परवानगीही
 मिळाली. त्यावर नानासाहेबांचा आग्रह पडला की कुटुंबाने दुसरेच दिवशी
 परत यावे. बाईला मोठे संकट पडले व दुसरे दिवशी पोळ्याची अमावास्या
 असल्यामुळे परत निवणे कसे होईल या विषयी मोठा विचार पडला.
 पण पतीच्या आज्ञेचे उल्लंघन करणे हेही बाईत योग्य वाटेना. सर्व तयारी
 झाली व इतक्यांत महाराज छेडीवर जाण्यास निवाले तेव्हां बाईही निवाल्या.
 महाराजांच पायां पडताक्षणी महाराज म्हणाले "जा, लवकर जा आणि दोन
 दिवस तेथ रहा व मग ये." अर्थात् नानासाहेब गप्प झाले व बाईला
 संकट पडले होते त्यांचे निरसन झाले.

(१०९)

शंकरराव नांवाचे एक गृहस्थ एकदा शिर्डीस गेले होते. महाराजांनी
 जवळ दक्षणा मागितली. त्यांनी खिस्त्यांत पैसे होते तितके सर्व दिले.
 परत जाताना भाड्यासाठी सुद्धा पैसे जवळ ठेविले नाहीत. त्यांना दुसरेच
 दिवशी जावयाचे होते. आपली जाण्याची कशी तरी सोय महाराज करून
 देतील असा पूर्ण भरवसा असल्यामुळे, त्यांनी कोणाजवळ मागितले नाहीत.
 महाराजांनी त्यांची खरोखरच सोय केली. त्याच दिवशी रात्री त्यांचे
 एक स्नेही त्यांना अचानक वेऊन भेटले. ते गृहस्थ महाराजांच्या गेटसाक्षरपुढे
 उभे होते. त्यांना शंकरराव शिर्डीस आल्याची खबर लागली म्हणून ते

त्यांच्या भेटीस गेले. संकररावांनी त्यांना कांहीं वर्षांमागे काढून घेऊन दिले होते, ते फेडावयाचे राहिले होते. ती रक्कम ते त्या दिवशी आणले व ती त्यांनी संकररावांस न मागेतां दिली.

(११०)

बाळाराम मानकर या नांवाचे महाराजांचे एक भक्त होते. त्यांना एकदां महाराजांनी आज्ञा केली की मच्छिद्रगाडास जाऊन तपश्चर्या कर; व त्यांना खर्चाला दहा बारा रुपयेही दिले. ते त्याप्रमाणे तेथे गेले व तपश्चर्या बसले. तेथे एक दिवस महाराजांनी जाऊन त्यांना जागृतीत दर्शन दिले. तेव्हा बाळारामांनी विचारले "बाबा मला येथे का धाडले?" महाराजांनी उत्तर दिले "तुझे मन मिडीस स्वस्थ राहत नव्हते म्हणून." पुढे नेमलेली तपश्चर्या पुरी झाल्यावर बाळाराम परत निघाले. ते पुण्यापर्यंत आले व पुण्यास आंगागाडीत बसून दादरास जाऊन तेथून वांद्र्यास आपल्या घरी जावे या हेतूने ते पुण्याच्या स्टेशनावर गेले. ते तिकीट काढायला तिकीट ऑफिसाजवळ गेले तो एक कुणव्यासारखा दिसणारा माणूस खांद्यावर काळे कांबळे घेतलेला व लंगोटी नेसलेला असा दिसला. तो तिकीट घेत होता. त्याने दादर-चेर तिकीट घेतले व बाळाराम तिकीट घेणार तोच तो त्यांस म्हणाला "तुम्हाला कोठे जावयाचे आहे." त्यांनी "दादरास," असे उत्तर दिले. त्याप्रमाणे त्याने आपल्याजवळचे तिकीट त्यांचे हातांत दिले व "हे-पुष्पी व्या. मी दादरला जाणार होतो पण माझा विचार फिरला व हा तिकीटाचा मला आतां उपयोग नाही." असे बोलून तो तेथून एकदम जाऊन गेला. अर्थात् कुणव्याच्या वेष्टे वळत कोण आले होते हे बाळारामांना कळोच.

हेच बाळाराम पुढे बाळाराम या नांवाने प्रसिद्ध झाले व त्यांचे नाव पुण्यासही द्यावे असे म्हणून हा नांव ठरविले असे.

(१११)

प्रथम सुतार, ज्यांना अर्धाचीन तुझाराम म्हणतात ते, प्रथम महाराजांचे दर्शनास गेले तेव्हा महाराज म्हणाले, "मी याज्य चार वर्षांपासून नव्हात." बाळाबुका पूर्वी कधीच गेले नसल्यामुळे त्यांना महाराजांचे बोलणे पटेना. इतक्यांत त्यांना एकाएकी स्मरण झाले की, महाराजांचा फोटो आपण प्रथम बघितला व फोटोतल्या बाबांना नमस्कार केला थाला आज बरोबर चार वर्षे झाली. अर्थातच महाराजांचे बोलणे ताबडतोब पटले.

(११२)

मुंबईचे एक गृहस्थ एकदा महाराजांचे दर्शनास गेले होते. त्यावेळेस महाराजांनी त्यांना दोन रुपये दिले व म्हटले "तुला लहानपणी मी एक रुपया दिला होता तो जेथे ठेवला आहेस तेथेच हे दोन रुपये ठेव." ते गृहस्थ कधीच पूर्वी महाराजांकडे गेले नव्हते म्हणून महाराजांचे बोलणे त्यांना नीट पटेना. मुंबईस परत आल्यावर त्यांनी बरील हकीगत सांगितली तेव्हा शिरात त्यांची म्हातारी आई होती तिने सांगितले "तुम्ही लहान होता आता अक्कलकोटचे महाराजांचे दर्शनास आपण गेलो होतो तेव्हा महाराजांनी एक रुपया तुम्हास दिला होता, तो सांभाळून ठेवला आहे." अर्थात दोन्ही महाराज एकच आहेत हे तेव्हा त्या गृहस्थांना पटून त्यांना आनंद झाला.

(११३)

भाई वा नांवाचे एक मराठे गृहस्थ आहेत. त्यांच्या असे मनांत झाले की काही दिवस अक्कलकोटास महाराजांच्या पादुकांजवळ जाऊन रावून त्याप्रमाणे त्यांनी सर्व तयारी केली. निवण्याचे आदले रात्री त्यांना स्वप्न पडले. त्या स्वप्नांत अक्कलकोटचे महाराज आले व म्हणाले "तुम्ही अक्कलकोटास जाऊ नकोस, मी आतां शिर्डीस आहे. तू शिर्डीसच ये." "

त्याप्रमाणे भाई शिडीस गेले व पात्र सहा महिने राहिले. ते साहेबांनी साडे साहेबांच्या वाड्यांत जेथे बाबांचे लिखाचे झाड आहे त्याचे खाली अनेकळ कोटचे महाराजांच्या पाटुका स्थापन केल्या.

(११४)

श्री. बापुसाहेब बुटी त्यांना एके दिवशी शिडीस असतांना बाब्याचा उपद्रव जाला. काही रत्न घाले व काही आल्या झाल्या व त्यांना तहान फार लागली. तेव्हां त्यांचे स्नेही डॉ. पिल्ले महाराजांकडे गेले. सर्व हकीकत महाराजांचे चरणीं निवेदन केली व विचारले "बापुसाहेबांना प्यायला पाणी घावे किंवा कांही घाली." महाराज म्हणाले "त्यांना तरण, ककून घ्या. त्यांत रवा दूध, बदाम, पिस्तू, अक्रोड हे सर्व घाला व ते प्यायला घ्या." त्याप्रमाणे डॉ. पिल्यानी वाड्यांत जाऊन प्रयोग करविले व बापुसाहेबांना पिल्यास दिले. त्यामुळे तद्गत तर राहिलीच. पण बाब्याचा उपद्रवही बंद झाला.

(११५)

एकादा काका महाजनी शिडीस आठ दिवस राहण्याचे तयारीने गेले होते. प्रथमदर्शनाचे वेळीच महाराजांनी त्यांना विचारले "परत कुधी जाव-
याचे ?" असा प्रश्न ऐकून काकांना आश्चर्य वाटले. त्यांनी उत्तर दिले "आपकी आज्ञा असेल तेव्हां." महाराज म्हणाले "उभा सकाळी जा."
एकाप्रमाणे काका दुसरे दिवशी सकाळी महाराजांची आज्ञा घेऊन निघाले.
जेथे गेले व त्यांनी त्यांचे माळ्या व त्यांचे घरांत राहण्या काकांक
आलेही एकदास काकांनी सांगितले तेव्हा काकांनी ते त्यांनी घेतले.
काकांनी तेव्हा महाराजांच्या आज्ञा घेऊन निघून गेले व त्यांनी घेतले.

नाही. दुसरे वर्षीही पुन्हा तर्जाच विनंती करण्यांत आली. त्यांच्या जाणीव त्यांना
 बांदे राहरी त्यांचे येथे दृष्टांत झाला; त्यांत महाराजांनी दर्शन देऊन मागितले
 की कॉन्फरन्सचे अध्यक्षस्थान स्वीकारावे. त्याप्रमाणे मठाकडून आलेले आम-
 त्रण मग त्यांनी मान्य केले. त्यांचे एका मुलगीस भ्रम होऊन व्यामुळे ती फार
 आजारी असल्यामुळे व घरांत ती अण्णासाहेबांशिवाय दुसऱ्या कोणाला जुमा-
 नीत नसल्यामुळे त्यांना तिच्या जवळून अगदी हाळवत नसे. कॉन्फरन्सची वेळ
 जवळ येत चालली पण मुलीची प्रकृति सुधारे ना. तेव्हां काय करावे हा
 विचार पडला. मग आपला दृष्टांत तर असा आणि मुलीची प्रकृति तर
 अशी, या अडचणीत आतां मी काय करावे म्हणून शिर्डीस पत्र लिहिले व
 महाराजांची आज्ञा मागितली. महाराज म्हणाले "जा पण लवकर ये. एक
 दोन दिवसांपेक्षां तेथे अधिक राहूं नको." त्याप्रमाणे ते गेले व जाण्या-
 येण्यास लागणारे दिवस धरून अवघ्या १५ दिवसांतच ते परत आले
 आल्यावर समजले की तेवढ्या मुदतींत मुलीची प्रकृति चांगली राहिली होत
 व ते परत आल्यावर तिची प्रकृति पुनः पूर्वीप्रमाणे विवडली व ल-
 नंतर बरेच दिवस गेल्यापर तिला महाराजांचे आज्ञेवरून शिर्डी येथे दर्शना-
 नेली व त्या दिवशीच बाबांचे दर्शन होऊन त्यांनी तिला उदी लाऊन ति-
 डोक्यावर आपल वरदहस्त ठेवला. तेव्हांपासून तिचा भ्रम जो गेला
 हावेळ पर्यंत. या दुखण्यातून ती कशी उठेल ही सर्वत्रांस मोठी किता होत
 याच वेळी शिवाय प्रथमच गर्भार होती आणि बायूचे झटक्यापासून ती क-
 र्शी झाली तेव्हाच होई की, तिला खोलीत सोडून ठेवणे जागे, व
 शिवाय असाही विचार आला की कायकी अजल येऊन येऊन, हा वेळ जो
 जवळ येत आश्या ती ती दुखण्याचा ओर अविश्राविक होई असाय. हा
 विचार आला की कायकी अजल येऊन येऊन, हा वेळ जो जवळ येत आश्या ती ती
 दुखण्याचा ओर अविश्राविक होई असाय. हा विचार आला की कायकी अजल येऊन येऊन,

म्हणून त्यांना जवळ बसवून घेतले. श्रीयुत लक्ष्मणराव यांनी निरोप सांगितल्यावर "मैने सुना भरके बहोतहि गद्रे लायेये. रस्तेमें चोरोने सब लहलिया. इस वास्ते चोरोके वस्तीमें रहेना मुष्कील है. एही शिकानेको वास्ते तुमकू माईने मेरे तरफ भेज दिया " असे म्हणून, "आज तो नाथका प्रसाद पाना है, सो जल्दी करो." हें सर्व ऐकून लक्ष्मणरावांनी त्यांचे संबंधी श्रीनी जे उद्धार काढले होते, व जो उपदेश त्यांना पृथ्वी कहिन इकडे त्यांची रवानगी केली त्याचा आशय मनांत आणून हें सोनाराकडून कान टोचणें आहे अशी आपल्या मनाशी गांठ मारिली. स्वयंपाक करून साईबाबांना समवेत घेऊन भोजन केले; परंतु जाण्यास परवानगी मागतले "निःसार जगतमें रहेना मुष्कील है. ऐसा उपदेश मेरेकू किया, इतनाही भाइकू बोल देव" एवढेंच सर्वार्थ संचित वाक्यें बोलून व परस्परांची अर्भेद स्थिति दर्शित करून त्यांना प्रेमानें निरोप दिला.

मुद्राम

गुरुव सदा लीन पायीं । तुकाराम गुरुव सदा लीन पायीं ।
१५५

भज रे भज रे महाराज साई । तुकाराम गुरुव सदा लीन पायीं ॥ १ ॥ सा म्हणतां साही शास्त्रपुराण ॥ ई म्हणतां तो ईश्वरची जाण ॥ ना म्हणतां तो विष्णु नारायण । थ म्हणतां थकले चारी वेद जाण ॥ १ ॥ सगूण निर्गूण तोचि निरंजन ॥ निराकार तोची आकारळा जाण ॥ म्हणाहो म्हणाहो महाराज साई । तुकाराम गुरुव सदा लीन पायीं ॥ २ ॥ साई निमित्तें धरळा अवतार । जडमूढ भाविकाचा केळा उद्धार ॥ काम, क्रोध, मद, मत्सर, दंभ, अहंकार । शहरिपू निरसून शुद्ध केळें कलेवर ॥ ३ ॥ उसवीळा बोध भाव निरंतर । भक्ति मार्गें दूर केळा अहंकार ॥ 'साईनाथ' ऐसीं अक्षरें हीं चार । तोच निराकार भजा निरंतर ॥ ४ ॥ भजा रे भजा महाराज साई ॥ तुकाराम गुरुव सदा लीन पायीं ॥

श्लोक

असे साधुदेही असूनी विदेही ॥
जनीं बोलती ज्या महाराज साई ॥
करी वृष्टि पीयूष इष्टी सदाही ॥
जनीं घन्य ऐसा महाराज साई ॥ १ ॥

अलस्यांस कस्या नये पाहतां ही ॥
जनीं वाच्यते ये महाराज साई ॥
तुकाराम सेवे सदा लीन पायीं ॥
म्हणे साई राजा कृपापूर्ण होई ॥ २ ॥

अभंग.

साई म्हणतां साधे इहपरलोक ॥
व्यर्थचि जाई देह अभिमान फोक ॥
तारुण्याचा सोडून घाहो शोक ॥
अती बांधून नेतील यमसेवक ॥
साई म्हणोनि भजा हो ईश्वर एक ॥
काळ जातो करा मना विवेक ॥
भजा भजारे महाराज साई ॥
तुकाराम सुरद सदा लीन पायीं ॥

दासगणू कृत.

पद

साईबने दत्त महाराज, जो पूर्ण करे दीन काज ॥ ध्रु ॥
तेज होत पद गुजा विराजे जति कौपिन गळे बाळा ॥
साजव करडे नाथ सरनवा आया जडुभवावा ॥ १ ॥
साईबने कित्ते पुढे काजने दयाकाज हो सुदुख भवावा ॥
साईबने होत काज करे ही पाव ह काजने विचारा भवावा ॥

सुंदर रिक्त
 सुंदर रिक्त
 सुंदर रिक्त

सा. कमलाबाई (बाहेरचे नाव) अथवा गोपिकाबाई निडे (सासरचे नाव) राहणार पाळे यांची श्रीसाईसमर्थ्यांस प्रार्थना.

पद (चाल तिळगुळ्या मंजुळ बोला,)

या दर्शन या मूढेळा ॥ साईबा ॥ घृ० ॥
 तरतनु ही मम फुकटचि गेली, साधुपदे मी नाही वंदिली ॥
 आयुष्याची घटका भरली । हा जन्मही व्यर्थची मेळा ॥सा. ॥१॥
 शिरडी ग्रामी वसती तुमची । ऐकत आले बहु दिवसांची ॥
 आस असे बहु दर्शनाची । न्या झडकरी तवपद कमळा ॥सा. २॥
 नामी तुमच्या चित्तची नाही । प्रपंचाची सुटकी घाई ॥
 कृपा करावी तुम्ही लवलाही । अशी आस असे बहु मजला ॥सा. ३॥
 अविश्वासू मन हें झालें । निश्वाचे बळ ते गेले ॥
 भवसागरी या डुंबत राहिलें । ही बरी न दिसे गत मजला ॥ सा. ४॥
 दर्शन तुमचें होईल केव्हां । सुटकीस तळमळ मम जीवा ॥
 भेटीलागीं धांवा धांवा । वाट पाहे दीन ही कमळा ॥ सा. ५॥
 साईबा ॥ या दर्शन या मूढेळा ॥ साईबा ॥

श्रीशंकर

श्री सच्चिदानंद सहस्र आधुनिक संत चूडामणी श्री समर्थ साईबाबा यांचे १८७६ व इ. स. १९२४ च्या श्रीरामनवमीच्या उत्सवाबद्दल शाळेतल्या जमाखर्चाचा गोष्टवारा व हकीमतीची रिपोर्ट:—

श्री समर्थ साई महाराजांचे पवित्र चरणीं खाली सहस्र करणार सादर करित आहे त्याचा समयांनी सदय अंतःकरणाने व कृपापूर्ण दृष्टीने स्वीकार करावा व चूक भुलीची माफी करावी. तसेच या उत्सवास ज्यांनी ज्यांनी प्रत्यक्षात सहाय्य केले आहे व ज्यांनी अंगमेहनतीने उत्सवास मदत केली आहे. त्या सर्वांच्या व उत्सवास हजर राहिलेल्या मंडळीच्या संकटांचा परिहार करून इष्ट परलोकां त्यांना सुख द्यावे. त्यांचा जयजयकार व्हावा, त्यांचे दैन्य, हाळ अपेष्टा आपल्या कृपादृष्टीने विलयास न्याव्या व अशीच उत्तरोत्तर रामनवमीच्या उत्सवाची तरक्की (वढती) व्हावी अशी माझी नम्र विनंती असून, श्रींनी सालोसाल मजकडून सेवा घेत जावी. ह्या उत्सवास अष्टमीस आरंभ होऊन द्वादशीस काळां झाल्या व एकंदर उत्सवाची समाप्ति हनुमानजयंतीस झाली. उत्सवांत ३ दिवस तीन पक्वान्ने झाली. शिरा, साखरभात, गुळाचा शिरा, पुरण व एक दिवस सावे असे पांच दिवस मिळून सुमारे अडीच हजार पाने झाले. या उत्सवांत खांडव्याहून वाळसाहेब रेगे, इंदुराहून भवानराव बनसोडे (मंडळीसह), नागपुराहून दाते वगैरे मंडळी, सोळपूराहून कल्पतरूचे एडोडर, मुंबईहून काकासाहेब महाजनी, नारायण जलार्दन तेंडुलकर, रावसाहेब दामोदरकर, सामंत, वसंतराव गोरक्षकर, वांद्र्याचे चितोबा तंकाकर, गारव्यांची मंडळी, अंबेरीहून श्रीकृष्ण बाळ्य भटकी, भारतेर, मेस्वी, हर्षाहून छोटें भाऊ वगैरे मंडळी, मुंध्याहून वैजनाथ जोगळेकर, वाईहून गोकर्णकर (नरहरचंभू), अंबुतराई महाजनी, वरी मीनाराम दीक्षित, रवुनीहून भा. पुराणे (मुळांसह) आदिपिका तंत्राच रावजी भद्रा प्रकाशची आदरणीय जमाखर्ची रिपोर्ट:—

१	२	३	४
५	६	७	८
९	१०	११	१२
१३	१४	१५	१६
१७	१८	१९	२०
२१	२२	२३	२४
२५	२६	२७	२८
२९	३०	३१	३२
३३	३४	३५	३६
३७	३८	३९	४०
४१	४२	४३	४४
४५	४६	४७	४८
४९	५०	५१	५२
५३	५४	५५	५६
५७	५८	५९	६०
६१	६२	६३	६४
६५	६६	६७	६८
६९	७०	७१	७२
७३	७४	७५	७६
७७	७८	७९	८०
८१	८२	८३	८४
८५	८६	८७	८८
८९	९०	९१	९२
९३	९४	९५	९६
९७	९८	९९	१००

७०२॥

८९६॥

१० गोविंद नारायण सामंत

१११॥ भगवानराव वि. हस्तेपिता

१० दाजी विठ्ठल सांवारे

वर मास्तर.

१० बागडे नगरकर

३१ फराळचे लाडू

४ चिवडा

५ सदाशिव सीताराम दीक्षीत भूज

१२॥ फळे

१ जुलीअनाजी पेढणेकर

५ विद्यार्थी

१ गणपतराव कैरकर

५२॥

२॥ शिरोडकर मास्तर, कुर्ला

५० श्री साईबाबा मळेफ रुपये

१ वसंतराव गोरक्षकर

हस्ते भवानराव बनसोडे

७ राजाजी वस्मजकर

२५ श्री विठ्ठल रुक्मीणी वस्त्र

१५ रामराव कळंनूरीकर

हस्ते भवानराव बनसोडे

१० आनंदराव कळंनूरीकर

१३ श्रीराम जन्माचे वेळी दक्षणा,

२ आप्पा कळंनूरीकर

संभावना

१० रामराव हुंडेकरी नांदेडकर

१० भोजन दक्षणा एकंदर

११ गोविंद व्यंकटी महाजनी

गाधीचा चारा ५॥

मुखेड

७ लक्ष्मण भटजी

११ चण्या मुकावार मुखेडकर

६ उपरणे

७ चण्या तांबुळी मुखेडकर

१ दक्षणा

२१ बाक्रनोबाई जोगळेकर पुणे

७

५ अंबुताई महाजनी नाईकर

२५ भाव्यसाहेब रेगे खांडेकर

७ जानु पुजारी

११ कावयल्ले महाजनी मुखेड

६ उपरणे

११ नारायणकर मंडळी

१ दक्षणा

७

११ अशोक जगन्नाथ

७ भावा चौपदार

११ अशोक जगन्नाथ

६ उपरणे

१०११ श्री सावकार स्वकार
 १०१२ हरिधर मिस्त्री अंबेरीकर
 १०१३ सीताराम मारवाडी मुळेकर
 १०१४ बाळाजी पाटील उकलवांबकर
 १०१५ नारायण वजारी उमरीकर
 १०१६ निनावे आलेले किरकोळ
 १०१७ बाळू चौधरी उपरणे
 १०१८ मातंड भात
 १०१९ सुपरण
 १०२० रोख
 १०२१ अंबदुळभाई
 १०२२ उपरणे
 १०२३ रोख

१०२४ बंकराम मारवाडी उमरीकर
 १०२५ ससीतळ कोरवारकर
 उदबत्ती पुडा
 १०२६ वासुदेव काशिनाथ गांधी
 राहते कर गुळमेली १
 १०२७ शिवराम सोपाना निमगांवकर
 गुळमेली १
 १०२८ ताल्या गणपती पाटील कोते
 गुळमेली १
 १०२९ दासगणू महाराज गुळमेली १
 १०३० लक्ष्मीबाई शिंदी गुळमेली १
 १०३१ भगवानराव मांजरकर उपरणे १
 १०३२ रंगनाथ गुरव उपरणे ५
 सायबाजी उपरणे ५
 १०३३ तासेवाला उपरणे १
 १०३४ सिंगवाला उपरणे १
 १०३५ बाळागुरव उपरणे १
 १०३६ सिताराम ब्राह्मण, स्वयंपाक
 हनुमान जयंती
 १०३७ अनाजी कुमार
 ३ उपरणे
 १०३८ पागुटे
 १०३९ रोख

दादासाहेब बांहाळकर उपरणे १
 १०४० मधु न्हावा
 २ उपरणे
 १०४१ पागोटे
 १०४२ रोख

१०८५॥

५॥
११५९॥

१०८५॥=

११५९॥=

८९॥ नांदेड येथील पेढीचे नक्या- १९॥ गाडीभाडे.

वरील धर्मदाय.

३ पंढरपूरकर व्याजरी येतांना.

५९॥ दासगणू महाराज यांचे

३॥ पुणतांब्यास येतांजारां यमुनाई

१२२६॥=

४॥ नापाजी बां पुण्याहून येतांना

६॥ मुबलीक गोंदकर.

५॥ खोजी पाटील शिंदे

६॥ राहाते गाडीभाड्या करिता.

४॥ एकादशी काळ

१॥ द्याक्याकति पराज

९॥ भाजी वर भाडे आरथी

७॥ शीतल वान

३॥ विड्याची पाने सुपासे

१॥ मनापुत्र मोरकडे

१॥ अणस्य हाकी हाकी नगारे

२॥ शारि कासिनियाराज

१०॥ काकड हस्त कवच

१॥ तामड्या लागत पावला

५॥ परत गोंदाल मिळत

५॥ गोपाल गोदकर उपत्या

६॥ पाडकराचे पारतण यामळण

१०॥



समाधीगृह शिरडी.

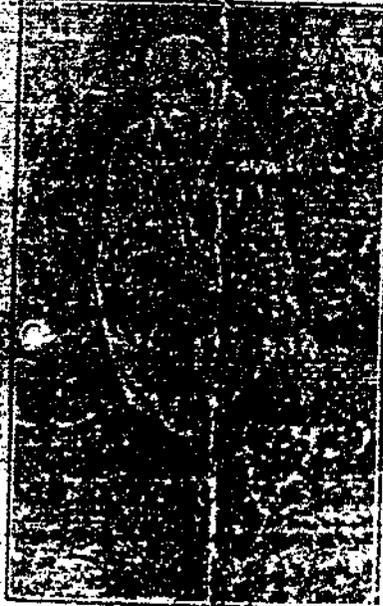
३

श्री साह्याजी महाराज

श्री साह्याजी

मासिक पुस्तक

वर्ष २००० [अंक ३००]



न सिनीयुतगत अखमा

अमरि भवतु सगवि

संपादन — लक्ष्मण गणेश

अध्यक्ष — रामचंद्र आचार्य

श्री साह्याजी महाराज मठ, साह्याजी

अनुक्रमणिका.

महाराजांचे अनुभव	१४०-१६६
स्फुट विषय	११७-१२२
श्री सार्वसच्चरित	३०५-३२०

जालमजकुरी गुरुपाणिनिनिमित्त शिर्डी येथील कार्यक्रम खालील प्रमाणे.

ठरला आहे.

१५ जुलै (मंगळवार) संस्थान कमिटी मीटिंग तिसरे प्रहरी
४ वाजता.

१६ जुलै (बुधवार) श्रीची पुजा व प्रसाद पुराण ३ वाजता
दुपारी; भक्तमंडळीची सभा तिसरे प्रहरी ४ वाजता
रथ रात्री ९ वाजता.

१७ जुलै (गुरुवार) गोरगरीब लोकांस भोजन, रात्रो कीर्तन
आणि भजन; चावडेत फाल्गुनी नेणे व तेथे जावती.

१८ जुलै (शुक्रवार) फाल्गु (सकाळी)

Extracts from Shirdi Diary of the Honble
Mr. Ganesh Shrikrishna Kharande, Advocate,
Umraote.

Pages 1-2

5-12-1910

We reached Shirdi about 4 p. m. We put up in the Wada built for the convenience of people by R. B. Sathe. Madhavrao Deshpande was very obliging and helped us and treated us like guests. There are in the wada Tatyasahib Nulkar with his family, Bapusahib Jog, and Babasahib Sahasrabuddhe. We all went to see Sayin Maharaj soon after our arrival. He was in the Musjid. After salutation I and my son offered the fruits brought by us and gave some money at his request. The Sayin Saheb then said that he has not been well for the last two years and more, that he used to eat only barley cake and take a little water. He showed his foot and pointed to a small sore, said it was the stringworm, that it was extracted but the string snapped and then it reappeared and so on. He said he heard that it would not be well with him till he went to his native town. He said he kept it in view but that was all, he cared more for his people than even for his own life. He said he found no rest as people troubled him. It could not be helped. Then he told us to withdraw which we did. Towards evening he passed by the Wada, and we went and saluted him. I and Madhavrao Deshpande were together. After we saluted, he said "Go to the Wada and sit quiet." So I and Madhavrao returned. We all sat talking. They have many miracles to relate.